

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCXVIII. ad annum MCLXXIX.

Parisiis, 1644

Concilivm Iotrense Ob Sanctvm Thomam Sancti Victoris Parisiensis
priorem occisum, pro iustitia congregatum, anno MCXXX. Innocentii papae
II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15588

lium acquiescens suscepit, & diligenter persecutus electionis ordinem, electorum merita, vitam & famam prioris electi. Aperuit os suum, & Spiritus sanctus implevit illud. Vnus ergo omnium ore locutus, suscipiendum ab omnibus summum pontificem Innocentium nominavit, & ratum esse, omnes pariter acclamarunt. Hæc Bernardus. Eadem quoque Theobaldus in vita Vvilielmi.

Theobaldus in vita sancti Vvilielmi apud Surium, tomo secundo, die 10. Februarii.

CONCILIVM IOTRENSE
OB SANCTVM THOMAM SANCTI VICTORIS
Parisiensis priorem occisum, pro iustitia congregatum,
anno MCXXX. Innocentii papæ II.

NOTA.

Vide sanctum Bernardum, epistola 158.

Lib. 3. epistola 17.

Concilium.] Cum archidiaconus Parisiensis Theobaldus illicitas exactiones occasione archidiaconatus a presbyteris exigeret, beatus autem Thomas prior S. Victoris Parisiensis, insignis iustitiæ amator & defensor, magno zelo eidem resisteret, per nepotes archidiaconi ipsius vir religiosus in obsequio caritatis, in itinere quod pietas indiceret, in opere sancto, in sanctorum comitatu, in dominico die, in sinu meo, inquit Stephanus Parisiensis in epistola apud Bernardum 159. ad Innocentium papam; & intra manus meas crudeliter ab impiis pro iustitia excerebratus est. *Hac de causa*, inquit Petrus Cluniacensis abbas, *nuper in his partibus archiepiscoporum, episcoporum, abbatum, ac multorum religiosorum & sapientum persona congregata sunt: & Concilio habito, in huiusmodi sacrilegos seueritatis sententiam protulerunt. Confirmet ergo, si placet, apostolica auctoritas quod ab eis bene actum est; suppleat, si quid minus seuerè decretum est, ut impii debita ultione puniantur, & ab eorum imitatione ceteri deterreantur.* Hæc & alia Petrus ad Innocentium.

Ad instantiam Stephani Parisiensis episcopi, per literas quas ex notis Ioannis Picardi ad epistolam 158. subiungo, martyrium ipsum beati Thomæ, eiusque iustam vindictam exponentis, Gaudefridus sedis apostolicæ legatus hanc Synodum Iotri celebrandam indixit, eaque contra sacrilegos martyris occisores constituit, quæ in epistola Innocentii ad episcopos Galliæ qui huic Concilio interfuerant reddita describuntur. Epistolarum a Stephano Parisiensi scriptarum prima ista est.

Stephanus Dei gratia Parisiensis episcopus F. R. E. H.
archipresbyteris salutem.

Ex auctoritate Dei Patris omnipotentis, & Filii, & Spiritus sancti, & sanctæ Dei genitricis Mariæ, & omnium sanctorum, excommunicamus, & anathematizamus,
&

ANNO
 CHRISTI
 1130.

& a sanctæ matris ecclesiæ liminibus sequestramus illos qui dominum Thomam priorem sancti Victoris interfecerunt, & qui cum fortitudine interfectores adfuerunt, & eos quorum consilio & admonitione & auxilio interfectus est. Omnes etiam illos excommunicamus qui interfectores & interfectorum præsentis coadiutores in suo hospitio receperint, & qui cum eis aliquam communionem vel participationem habuerint in cibo & potu, in consilio & locutione, nisi forte pro eorum correptione, vel emptione, & venditione, in dati & accepti communionem: in susceptione & protectione omnes istos excommunicamus, donec resipiscant, & ad satisfactionem veniant. Mandamus itaque vobis & præcipimus, quatenus per singulos dies dominicos hoc modo & his verbis excommunicetis, ac ceteros presbyteros excommunicare faciatis. Mandamus enim vobis, quatenus vnusquisque vestrum in suo archipresbyteratu prohibeat vt nullus omnino presbyter, nec de sæculo, nec de religione, nec abbas, nec canonicus, nec monachus inclusus, nec eremita, nec etiam abbas sancti Victoris, huius excommunicationis reum ad se pro confessione venientem suscipiat, neque absolutionem huius culpæ tribuat, aut pœnitentiam iniungat: quia ego de toto reatu mihi soli absolutionem & pœnitentiam reseruavi. Hoc quoque præcipimus, vt presbyteri, quando excommunicant, hanc nostram prohibitionem omnibus dicant. Valete.

Stephanus his scriptis præ mœrore nec soli Parisiensis cælum suspicere valens, Claramuallem sese recepit, indeque Gaufrido sanctæ Romanæ ecclesiæ legato & Carnutum episcopo has transmisit:

Gaufrido Dei gratia venerabili Carnotensium episcopo & apostolicæ sedis legato Stephanus eadem gratia Parisiensis ecclesiæ minister indignus, nunc autem miseriæ & afflictionis præco infelix, valere in Domino.

CALAMITATIS nouæ pondus, quã vestris auribus, imo cordi vestro, illaturus sum, nescio si verbis aliquibus digne valeat explicari. Nuntiũ durum & graue auditu, omnibus, quibus Christi Iesu & sanctæ matris ecclesiæ opprobria dura & graua sunt, præcipue nobis sub habitu & signo religionis constitutis; quibus hæc tanto plus omnibus grauiora

Concil. Tom. 27.

○

futura sunt, quanto specialius ad nostrum grauamen, imo oppressionem & ruinam omnium spectat nostrum vnius occasus. Magistrum Thomam priorem cœnobii sancti Victoris, virum approbatum, omnibusque bonis amicum & dilectum, ac in sanctæ ecclesiæ defensione illum coadiutorem & propugnatorem deuotissimum & strenuissimum impiorum manibus extinctum sciatis, carne quidem mortuum, sed, vt indubitanter credimus, viuentem cum Christo. Cui enim Christus vere causa moriendi fuit, in gloria omnino deesse non poterit: quoniam & ipse, cum vltimum in nostris manibus exhalaret spiritum, libera voce se pro iustitia mori protestatus est: certissimum præteritæ præsentisque iustitiæ suæ, qua in ecclesia Christi contra impios pugnauerat, testimonium relinquens, quoniam in ipsa consummaretur. Hæc enim prima, hæc & vltima causa fuit laboris illius. Nam pro ipsa iustitia tunc mecum aderat. Ego enim ipsius præcipue admonitione sicut ei semper de his cura esse solebat, rogatu & assensu regis, per eum quoque ad ipsum persuasi ad abbatiam monialium, quæ est Chelis, emendandam & ordinandam perrexeram, assumptis mecum viris religiosis, abbate scilicet sancti Victoris & sancti Maglorii & subpriore sancti Martini, aliisque compluribus monachis, canonicis ac clericis. Cumque pro viribus negotio peracto reuerterer, iuxta domini Stephani castrum, quod Gorniacum dicitur, subito ab eius hominibus, scilicet nepotibus Theobaldi archidiaconi, insidias mihi in via præstruentibus assaultum passus sum. Cumque nos inermes, vtpote die dominico, & pacem ferentes incederemus, subito euaginatiis gladiis irruunt super nos, & nec Deo, nec diei sacræ, nec mihi, nec his qui mecum erant religiosis viris, honorem dantes, inter manus nostras & innocentem trucidauerunt, mihi que mortem comminati sunt, nisi abscederem a conspectu eorum celeriter. Nos autem fiducialius agentes in medios gladios nos coniecimus, & iam semiuiuum direque laniatum a manibus eorum abstraximus, atque vndique circumdantes eum de sua confessione, & de eius quam passus fuerat inimicorum impietate dimittenda allocuti sumus. Tunc ille libenti animo omnibus qui in se peccauerant dimittens, & suorum peccatorum intime remissionem

ANNO
CHRISTI
1150.

petens, percepta tandem communionem corporis & sanguinis Christi, libera voce se coram omnibus pro iustitia mori contestatus est, & sic reddidit spiritum. Hinc ergo, licet nostrae spei fiducia certa quantum ad eius spectat salutem & gloriam exultandum omnino non dubitet, preciosamque in conspectu Domini mortem sanctorum eius sciamus, mœror tamen & luctus grauis, qui de amici oratione, & communi omnium nostrum confusione oboritur, nulla prorsus consolatione in nostro animo temperatur. Me enim in ipso occisum video; & multo magis me occisum quam ipsum: quia me in eius morte periculis expositum cerno, ipsum autem a periculis liberatum. Superest igitur, vt, quia me nunc tam grauiter desolatum & contristatum cernitis, ad me consolandum simul & consiliandum venire non differatis. Ego enim, quasi qui ipsam detestandam loci faciem sustinere non valeam, Clarauallis fugiens secessi, illic vos expectaturus, vt consilium pariter capiamus quid nobis pro sanctae ecclesiae tam intolerabili ruina faciendum sit. In omnes enim nos impetus iste casum minatur, & veniet, nisi praueuiat Dominus. Mando ergo vobis, & summopere deprecor, vt omni dilatione postposita Clarauallis properetis: quia pericula vndique mihi imminet, pro quibus consilium differri non potest.

His Gaudefridus acceptis Claramuallem aduolauit, mandatoque apostolico praecipit episcopis dioeceseon Rhemensis, Rothomagensis, Turonensis, Senonensisque ad Synodum Iotri indictam frequentes conuenire. Illis autem coactis Hugo Gratianopolitanus episcopus, Carthusiensiumque familia in hunc modum rescripsere:

Dominis & patribus in Christo reuerendissimis, archiepiscopis, episcopis, & ceteris religiosis personis in praesentem locum defendendae iustitiae gratia congregatis, Hugo Gratianopolitanae ecclesiae vocatus episcopus, & filii eius, Carthusiensium pauperum seruus inutilis Guigo, & qui secum sunt fratres, agenda cognoscere, cognita viriliter adimplere per Christum Dominum nostrum.

QVOD homines sumus, ad naturam; quod iusti, ad meritum; quod episcopi, vel presbyteri, vel archidiaconi, vel aliquid huiusmodi, ad ecclesiasticum pertinet of-

ficiū. In primo existimus; in secundo saluamur, in tertio prouidendi aliis quæ subtiliora sunt, potestatem accepimus. Duo ergo priora ad nos, tertium refertur ad proximos. Quod si manifestum fuerit, iuxta illud ficulneæ euangelicæ exemplar, quæ tamdiu expectata fructum non attulit, officium nos inutiliter habere susceptum; nulla iusta cur in eo relinquamur remanebit occasio. Quid ergo si non solum inutiles ecclesiæ, sed etiam perniciosi, vel verbis vel exemplis extiterimus? Nonne non solum deiici, sed etiam digni sumus puniri? Etsi igitur beati Thomæ, & ceterorum, qui recenter lotis in sanguine agni stolis suis ad cælestia demigrarunt, in conspectu Domini mors preciosa mundana ultione non egeat; tamen si ecclesia Dei, sine qua nec publicæ res saluæ sunt nec priuatæ, utilitate careat disciplinæ, rogamus supplices & obsecramus, quatenus armatura fidei protecti, & rectitudinis zelo succensi, & sanctorum Moysis, Phinees, Matthathæ, beatorum quoque apostolorum Petri & Pauli aduersus Simonem, Ananiam, & Bariesu pie desæuientium, maximeque ipsius Domini venditores de templo cædendo proturbantis exemplis animati, in sacrilegos homicidas ecclesiastici rigoris intrepide gladium producat, eosque, si fieri potest, omnibus sacrorum officiis priuetis & beneficiis: quatenus omnis Israel audiens timeat, & nequaquam ultra quispiam faciat simile. Ipsi enim magis quam homicidæ, in quorum cruentas delicias, vota complenda, & odia satianda, sanctorum sunt corpora laniata. Qui nisi tantæ nequitie non solum fructu caruerint, sed & pœnam senserint, omnibus apud nos iustitiæ defensoribus similia sunt metuenda. Valete. Orate pro nobis, & sacris eleuatis dextris super partem mundi, in qua siti sumus, benedictionem & obsecrationem profundite. Iterum valete. Participes nos faciat Deus sanctorum operum uestrorum gestorum & gerendorum. Valete tertio cum reuerendis principibus Blesensi & Niuernensi.

Dum hæc in Concilium referuntur literæ, Innocentius sancti Bernardi scriptis monitus patribus super eorum decreto in hanc rescripsit sententiam:

ANNO
 CHRISTI
 1130

Innocentius episcopus seruorum Dei venerabilibus fratribus Rainaldo Rhemensi, Hugoni Rothomagensi, Hugoni Turonensi, archiepiscopis, & eorum suffraganeis episcopis, salutem & apostolicam benedictionem.

GRAVIORA delicta amarioribus grauis poenitentiae flentibus purganda sunt; & quod aduersus sacros ordines committitur expedit vt celeriter dignis animaduersionibus expietur. Quis enim locus tutus, & cui personae sit praestanda securitas, si ecclesiae Dei violenter clerici, caelestibus obsequiis mancipati, iniuriis, vel captionibus, vel cruciatu corporis a perditis hominibus affligantur; aut, quod detestabilius est, morte & sacri sanguinis effusione mulcentur? Aduersus ergo tam Deo odibile & tam piacularare flagitium, quod in dilectos filios nostros bonae memoriae Thomam priorem sancti Victoris, & Archenbaldum subdecanum Aurelianensem commissum est, tepiditate seposita, assumpto vigore iustitiae exurgant Canones, armentur iura; &, si res exoptulat, nouum scelus nouae Synodi librata sententia conteratur. Quod ergo a vestra dilectione super hoc apud Iotrum nuper iudicatum est, apostolica auctoritate statuimus esse firmatum. Sed quia nimis remissa videtur esse vestra sententia, addendo censemus, vt in quibuscumque locis praefati sanguinarii praesentes fuerint, diuina ibi non celebrentur officia: & si quis sacrilegos illos clericidas, ac caelestis collegii perturbatores, & effusores dominici sanguinis in saeculo remanentes manutenere & confouere tentauerit, anathematis sententia percellatur. Ad hoc addentes statuimus, vt, quia de nefaria parentum nequitia, & horrendo furore, clerici nec adipisci nec retinere ecclesiasticum debent emolumentum. Ipsi enim non precio, non violentia, non terrore, non consanguineorum truculenta nequitia, sed solis interuenientibus meritis oportet acquiri, & acquisitum seruari: tam Tebaldus Noterius, quam alii qui honores sub hac pessima forma acquirerint vel retinuerint, salua nimirum sedis apostolicae reuerentia, ecclesiasticis priuentur beneficiis. Et quia superabundat iniquitas, summo opere prospiciendum est, vt clerici de cetero nihil humanum metuant, & vt grata tranquillitate, famulatibus valeant

vacare diuinis, apostolica eis suffragia propensius imper-
timur.

ANNO
CHRISTI
1130.

Haecenus varia, quæ de parricidio nostri Thomæ offendi in ma-
nuscripto rescripta, & ad lucidiorem rei intellectum non mediocriter
conducentia descripsisse precium operæ duxi. Porro cum Guigo pri-
marie Carthusiæ præses aduerterit in vita Hugonis Gratianopolitani
eum hac vita migrasse anno 1132. Aprili mense, Innocentius quoque
papa fuerit electus anno 1130. XIII. Kalendas Martii, necessario noster
Thomas necatus fuit eodem anno & quidem XIII. Kalendas Septem-
bris, vt legi in necrologio nostro sub his verbis: *Anniuersarium ma-
gistri Thomæ prioris huius ecclesiæ, qui pro defensione iustitiæ ab inimicis
iustitiæ crudeliter interfectus, viuens & moriens honestatis & patien-
tiæ dignam atque imitabilem sequacibus suis vitæ formulam dereliquit.*
In necrologio sancti Guinaili Corboliensis eadem legere est. Anno,
inquam, 1130. nostrum Thomam occubuisse rursus apparet, quod
Innocentius papa ob antipapæ Anacleti potentiam fugerit in Gal-
liam, & sub initium anni 1131. Lutetiam ingressus, mox nostrum adie-
rit cœnobium: vbi cum vidisset in claustro sepulturam nostri Tho-
mæ, ratus locum dignitati locati non respondere, iussit efferri in basi-
licam ad dexteram summi altaris, & aduersus sacellum tum memoria
crucis Christi insignitum, idque V II. Idus Martii, ad quem diem re-
citur rei gestæ summa in hanc sententiam: *Commemoratio domini
Thomæ prioris huius ecclesiæ, quando corpus eius praecepto domini papæ
Innocentii de claustro translatum, & in ecclesiâ sepultum est.* Atau
autem tumulo superaddidere carmen; cuius superscriptionem longiul-
culam continuisse hæc, testificatur liber stylo conscriptus: *Epita-
phium magistri Thomæ prioris sancti Victoris, & post veri martyris, qui
pro execrandis exactionibus & excessibus corruptionibus factis in pluri-
bus dominorum curiis, & ad hoc constitutus ex parte domini Stephani
Parisiensis episcopi, tandem propter veritatem & iustitiam manifestam,
die dominico inter manus & brachia præfati domini episcopi ipse sanctus
Thomas frater noster a nepotibus Theobaldi archidiaconi Parisiensis ne-
farie & crudeliter occisus est, & excerebratus variis gladiis.* Epitaphium
vero, licet rudius, huiusmodi est:

*Hic iacet egregius Thomas prior, & post sanguine tinctus,
Thomas vir sobrius, equitatis tramite cinctus.
In pietate pater, in iudicio bene reclus.
Nec fuit hic frater donorum turbine flexus.
Martyrium sitiens, inopum damnis miseratus:
Nec fraudes patiens curarum presbyteratus.
Iustitiæ zelo dum militat ense feritur.
Spiritus in celo, corpus terra sepelitur.
Hunc pie deplorat Stephanus tunc Parisiensis:
Hunc scriptis decorat Bernardus Clareuallensis.
Summi pontificis iussu locus hunc capit iste.
Catibus angelicis nos Thoma iungito Christe.*

ANNO
 CHRISTI
 1130.

Mox in eodem libro sequebatur hoc exastichum:

*Est lux aeterna Thoma collata priori,
 Qui meruit martyr iuris amore mori.
 Nouit Bernardus dux Clareuallis idipsum,
 Qui causam scribit martyriique modum.
 Consignata breui clauduntur membra sepulcro,
 Vix tamen acta viri claudit uterque polus.*

ANNO
 CHRISTI
 1131.

CONCILIVM RHEMENSE
 AVCTORITATE INNOCENTII PAPÆ II.
 Rhemis indictum, quo pseudopontifex Anacletus vna cum schismaticis fautoribus excommunicatur anno MCXXXI.

NOTA.

^a *Concilium.*] Huius Concilii acta periere, sed de eo tantum apud Bernardum abbatem Bonæuallis hæc habentur in vita sancti Bernardi his verbis: *Perlustrata igitur Francia, Innocentius papa Rhemis conuocauit Concilium, in quo multis ad honorem Dei dispositis, regem Ludouicum viuentis patre, pro Philippo fratre coronauit in regem. In omnibus his dominus papa abbatem, sanctum Bernardum scilicet, a se separari non patiebatur, sed cum cardinalibus rebus publicis assidebat. Sed & priuatim, quotquot habebant negotia, virum Dei secretius consulebant. Ipse vero audita referebat ad curiam, & oppressis patrociniis exhibebat. Igitur soluto Concilio, &c. hæc tantum ibi. Interfuit eidem Concilio vna cum ceteris sanctus Norbertus episcopus Magdeburgensis; cuius meminit auctor, agens de rebus in eodem Concilio gestis: Conuocatoque Rhemis Concilio, conuenerunt vndique episcopi de diuersis nationibus; aduenit & pater Norbertus: ibique illum Petrum intrusum excommunicauerunt, & electione Innocentii approbata, eundem Petrum Leonis leoni rugienti, nisi resipisceret, tradiderunt. Attulit autem Norbertus secum ecclesie sue priuilegia vetustissima, & fere a vermibus consumpta, quæ cuncta Romano munimine fecit renouari & corrigi, apponens ea quæ receperat de manibus illorum, qui ea iniuste & violenter rauerant. Addidit præterea aliud priuilegium secreto, ut, cum daretur oportunitas, Romana sultus auctoritate, ordinem sue religionis in episcopali propagaret ecclesia. Hactenus ibi de rebus in Synodo Rhemenfi peractis.*

Vita sancti
 Bernardi
 lib. 2. cap. 1.

Apud Surium die 6.
 Junii, cap. 47.

In eodem quoque Rhemenfi Concilio, rogante Ludouico Crasso Francorum rege, idem pontifex Innocentius consecrauit in Francorum regem successoremque patris eius filium, Ludouicum etiam nominatum, eiusdem nominis septimum numeratum. At de ista noui regis consecratione Sugerius abbas sancti Dionysii, qui eam suavit ipse regi seniori, ita scribit: *Qui ergo intimi eius & familiares eramus, formidantes ob iugem debilitati corporis molestiam eius subitum defectum:*